

אדם זר מראש לסימן הסכמה — והם יהיו מוכנים לכל ספרה. כי לשטון את לבם הם מוכרחים ולמי ישנו? לעצמם זה מגוחך. לשכן? הלא הוא השונא בנפש. לעורך דין? הוא לוקח כסף בשביל האונה ונדנדו ראש. אם כך הולכים אל פלייסיק. הוא שומע. הוא לא לוקח כסף והוא אומר שהם צודקים. והוא משכיך שלום.

זכרונות

שירי הערש הצילו

הפרופסור המגושם, בעל עטרת השערות והאף הגדול, ששימש בקטדרה לספרות ישראל במדריד הספרדית לפני 35 שנה היה חביב החצר (אלפונס ה-13), הדיפלומטים והעונואים החשובים בבירת ספרד. כשמת הקיץ, בגיל 74, לקח עמו פרופסור אברהם שלום יהודה פרקי היסטוריה לקברו: יליד ירושלים, בן לאב עיראקי ואם גרמניה (הוא עצמו נשא אשה דרום-אפריקאית) הצטיין בגיל צעיר במדעי המזרח, השתלם באוניברסיטת גרמניה (שטרסבורג, הידלברג), הפך מרצה בברלין, נתבקש לעבור למדריד, מקום שלמענו שונה החוק המקובל, לפיו היה עליו לותר על נתינותו הבריטית, לקבל נתינות ספרדית.

בין הרצאותיו באוקספורד וקמברידג' הת' מסר, מי שהיה כבר ציר בקונגרס הציוני הראשון ב-1896, לעבודה הציונית, נחרק מהמסודות הרשמיים שלא התאמצו לעיין ב' כובד ראש בדרישתו החוזרת ונשנית לכרית ברית אחוה עם הערבים, הועלב קשות, כי אשר בגלל תככים אקדמיים לא זכה להורות, כפי שהובטח, תניין וספרות ערב באוניברסיטת העברית, שאל פתיחתה ב-1925 אף לא הוזמן.

כל זה לא מנע מיהודה להמשיך בשתדלנות למען עמו ובקיץ 1929 התקשר עם ראשי הדת המוסלמים במצרים, ביקשם להפסיק את שפיכות הדמים שפרצו אחר הכותל וטבח חברון, קיבל מהם הבטחה שבאם יוצאו ה' גורמים המדיניים היהודיים מהמשא ומתן ו' ישלחו רק רבניה הראשיים של ארץ ישראל יסכימו הערבים להחלטה לטובת היהודים. אך יהודה לא היה יכול לחייב את המצרים ל' קיים את הבטחתם בגלל אי ציון המוסדות. אולם כבר 25 שנה קודם לכן התרוצץ בין בתי שגרירי צרפת, אנגליה וארצות-הברית, מעון ראש הממשלה וחצר המלוכה, כדי ל' הגן על הישוב הארצישראלי שעמד בסכנת גירוש וטבח, בדומה לארמנים, מידי העריץ ג'מאל באשא, מפקדה הצבאי של הארץ.

בחברת של 90 עמודים שהופצה בין מורי קיריו, אחר שהוכנה חודשים מספר לפני מותו וכונסה על ידי דוד תדהר, מי שהיה קצין המשטרה העברי הראשון בארץ, ניתן דו"ח

עברית היא איש מדעי המזרח, מתוארת התערבותו של מלך ספרד לטובת היהודים הספרדיים בארץ-ישראל (אמר יהודה למלך: לנתיניך אלה שרו אותם שירי ערש באותה לשון ששרה אמך לך) שהרחיבה לכלל יהודי הארץ, רשת ההצלה שנטוותה מבינוסי-אירס עד ירושלים.

אופנה

שישליק ב-5000 דולר

הרצל לא הניע עפעף, משהרבנו, עסוק ב' אחד מנסיו, הפנה את הגב בקיר שממול. בין שתי התמונות התהלכו הדוגמניות, ברובן יפות (20 לירות לערב), הציגו את הפרוות האחרונות של האופנה הישראלית לפני קהל של 500 איש (ובעיקר אשה). אמר איש הפרוותים: הפרווה היא הבגד ה' זול ביותר. מעיל של בד נורק לפינה אחר שנתיים-שלוש. הפרווה, שאינה עולה בנקודות, נשמרת משך 50 שנה. הגבירות בקהל הביעו הסכמה בלתי-הסתם. הגבתם של הגברים הייתה פחות נלהבת.

פרווה ציונית. התצוגה באה להפגין את יכולתה של אחת התעשיות העוללות להכניס שפע של מטבע זר לוא קיבלה עזרה מספקת. הכניסה גם בשנה האחרונה 15.000 לירות, מטבע שווייצרי. היא נוצרה, אחר עליית היטלר בגרמניה, על-ידי עולים מגרמניה (בעיקר מ' לייפציג, עיר הפרוות). כבר כעבור זמן מועט ניצחה נצחונות: הפרוות הציוניות ניראו על גופם האנטי-ציוני של אישים ערביים רבים, ביניהם — המלכה נאולי, אם פארוק המצרי; המלכה פארידה, אשתו (לשעבר); נשיא הר' פובליקה הלבנונית.

הממשלה הבריטית עזרה לטפח את התע' שיה. בין השאר הביאה לארץ שני קאראוקר לים יקרים — כבשות פרסיות בעלות עור מצויין. אחת מהן הובאה לסביבות גניגה, השנייה לתחנת נסיונות ליד עכו. אחר מלחמת העצמאות ניסו שליחי הפרוונים לברר את מקום הימצאן של הקרקולים. האחת, שהייתה באזור גניגה נעלמה כליל, לא השאירה אחריה כל עקבות. השנייה, בתחנת עכו, נעלמה גם היא, השומר משך ככתפיו, אמר באדישות: "נזמה לי שהבחורים עשו ממנה שישליק". מחירו של שישליק זה: 5000 דולאר.

כיום אין הממשלה מקציבה בכלל פרוות לשוק המקומי (המקבל רק פרוות המובאות על-ידי עולים חדשים). אינה נותנת ל'72 פרוותים המאורגנים חמרי גלם לבניית תע' שית-יצוא רחבה. בעל-הון אמריקאי שרצה להקים חוות גידול בנגב, לא בא לכלל הסכם עם הממשלה, יצא. שירי עזרות היכולים ל' שמש ייצור רבי-ממדים, אינם מובאים. אולם נעשה נסיון לגדל בויגים, היה הדומה לעכבר

דרכי חיים

"תלכי לבית הסוהר"

"ע.ש.י, אחרי כל מה שהיה, האם אתם מוכנים לקחת את הילדים?" שאל שופט ה' שלום הירושלמי, הד"ר משה פרץ, את הווג שעמד ליד דוכן השופט. השיב יוסף כהן, בן ה-41, בהסתייעו באשתו ציונה בת 21:

תצוגת הפרוות במועדון המסחרי

ליפהיה: 20 לירות לערב

רכה בשלולית סמוקה, כשמציית עיניו רטושות ושער ראשו ספוג דם. שני צעירי רים גחנו עליו, ניסו לנגב את מצחו ב' ממחסה רטובה. "מצאנו אותו כמצב כזה", אמרו, "חשבנו שהוא מת".

"מצבו לא סימפטי ביותר", אמר הרופא בתחנת מנדוד-אדום. אותו זמן שכב שלמה פירסטנפלד בן ה-54 על מטת ה' עזרה הראשונה, נשם בכבדות ונאנק חלי' פות למגע ידי החשש בפצעיו הפתוחים. "הוא נראה בריא כמו שור", אמר מישהו, כשהוא מתבונן בגופו רחב הגרם, ודאי יחזיק מעמד, יש להעבירו להדסה מיד".

"יש לו לחץ דם גבוה?" שאל פירסטנפלד את האחות המטפלת במחלקה כירורגית א', כשהתעורר למחרת בבית החולים. "אם כן", אמר, "אני מוכן לעלות לבנק הדם, לתרום בקבוק, השנה עשיתי זאת רק שלוש פעמים". לאחר שנתפרו הקרעים ב' ראשו היה מראהו של פירסטנפלד אנושי יותר, לראשו צורת אדם. דאגתו הראשונה היו אשתו שנשארה בדירתם ברחוב גאולה מס' 25 ומחלקת הנסיונות של חיל האוויר שחכתה להגדרה, מבלי לדעת שהוא שר' כב רצוף ראש באחד ממסדרונות בית ה' חולים הדסה.

"לויית מכר לתחנת אוטובוס מס' 20 שעל שפת הים. משם המשכתי עד פינת הירקון פניתי מיניה, כדי להגיע הביתה, כשעברתי את ספסל המדרכה — מצאתי את עצמי במיטת בית החולים!"

"אילו אמרתם לי שאמי המנוחה עלתה לארץ מגרמניה (בה מתה) הייתי אומרת שזה פחות פנטסטי ממה שקרה בעלי", אמרה אידה פירסטנפלד למבשר ההודעה. "חשבת שזהו לך, כמנהוג לפעמים, אצל קרובינו בגבעתיים ומשם יצא בבוקר ל' מחנה". במהירות הבוקר החליפה את בגדי עבודתה, אצה לבית החולים.

אשר אירע לשלמה פירסטנפלד עוטה מסתורין. "אפילו שלוק הלמס היה מת' קשה בפיענוח המקרה", אמר אחת הר' פאים שניסה לנחש החל מגפילה עד לתקי' פת שוד. פצעיו הראש אנושים מכדי לתרץ מעירה. כספו ושעונו נמצאו בכיסו מכ' סיו. איש מן העוברים ושבים ברחוב הע' זוב לא נמצא כעד ראייה.

"לאיזה מקום לרחוב? אין לי בית. שיהיו בקרן הקיימת. בקרן הקיימת זה טוב, היא עשירה, יש לה כסף!"

לפני חודשים השאיר הווג כהן את אר' בעת ילדיו במסדרון משרדי הלשכה הראשית של הקה"ל בירושלים ונעלם. המשטרה, שנקראה למקום, העבירה את מרים (4), ברו' ריה (3), מזל בת השנה ושמונה החודשים ואת אשר בן השבעה חודשים, שהיו שטופי דמעות, למחלקה לעזרה סוציאלית שמסרתן לבית פרטי לטיפול תמורת תשלום (על חש' בון הקק"ל).

כהן סיפר כי לפני התגיסו לצבא, ערב ה' מלחמה, גר במרתף בבבעת רמב"ם, תל' אביב, וכשלא הצליח לשפר את תנאי דירתו, אחר שחרורו מהצבא, פלש לבית נטוש ב' פרדס שהיה רכוש הקק"ל אך נאלץ לצאת ממנו כשהוצא צו עיקול והבית נהרס.

הסביר כהן, מגודל הווג, חובש הברט ו' לובש כנסי החאקי המטולאים: "אמרת לי לקרן הקיימת שתתן מקום שיכון אחת. לא היה לאן לקחת את הילדים. לקחתי לקק"ל, שהיא תחזיק אותם עד שתתן מקום!" ש' העיר הקצין התובע, אלוף, שכל הסכסוך נובע מעקשנותם של הנאשמים וכי האשמה העיקרית היא האשה, שהייתה צריכה לדעתו להאסר במקום בעלה, ועקב ציונה כהן: "אני לא יכולה להאסר!"

בעלה סבר אחרת: "כן, כן, תלכי לבית הסוהר!" אחר שהשופט השליט שקט, הגיש נציג הקק"ל ארבע קבלות על 90 לירות, דמי החזקת הילדים.

נדונו את הנאשם לחודש מאסר ואת אשתו לשלושה חודשים הסביר השופט: "הת' שמתו הנאשמים רוצים ללחץ שיתנו להם דירה אחרת ומשום כך אין להם כל רגש של אבהות, של הורים או אהבת הילדים וכ' יחוד לא האשה".

במסדרון חכתה האשה המטפלת בלוחית ארבעת הילדים הרחוצים והנקיים שגראו שמנגמים ובריאם. אך ציונה כהן סברה את' רת, צעקה: "אלה הילדים שלי? חצי לא נשאר מהם!" המטפלת שללה, כמובן, דעה זאת, הסבירה בעזרת קללה: "באו אצלי עם פצעים, רזים נורא, וטפלתי בהם. לא ישנתי בלילות מפני שהקטן מוציא שניים, ואת צועקת? יש לך לב של אם? למה זרכת אותם?"

במקום תשובה חיבקו האב והאם את היל' דים, שהבכורה מרים מחייכת, ברוריה ומזל בוכות והתינוק אשר זורה הנאה. אחר חזרו ארבעת הילדים לבית המטפלת והוריהם, ל' בית הכלא.

אסונות

המהנדס הוכה במיסתורין

"מנדוד-אדום?" קרא אלמוני לתוך ש' פופרת הטלפון, בקצה השני של הקו. יוסף אשכנזי, תורן הלילה זינק ממיטתו; מה

אלון השלום אברהם פלייסיק

שמחת הרחוצים והאנשים הופרה

בעלת עור משובח במיוחד, בכפר מאסריק. אם יצליח הנסיון, אפשר להשתמש בפרוות אלה לייצוא של עשרות אלפי דולארים לשנה.

* הוצאת הקאראקול, כבש יליד בוכרה רחב אליה וארוך צמר, מתחומי פרס ענשנת רחב ענשים חמורים. אפריקה הדרומית, בה לא היו קאראקולים לפני 50 שנה, מוכרת כיום פרי' וות בט' 10 מיליון דולאר לשנה.

מלא (המסתייע בקטעי יומן) על שלוש שנות חרדה בהם טרח, בהעזרו בידיו מקס גור' דאו, מיסד הציונות ורעו של הרצל שהודח מראשות התנועה, להצלת הישוב מכליון, ויחיד הספקת מזונות וכספים, מנע את הר' שתן של השכונות היהודיות של יפו (תל' אביב) וחיפה (הדר-הכרמל). על רקע של בני אצולה ספרדיים כמרקזו דיאלהומס ומרקיס דיטורינו מינווה, ב'

חגיגות

חתונה בקבוצה

השמר נא, עלם חיל, אל תהיה חכם גדול — הן תדע: באישון ליל ברשתנו עוד תיפולו!

(אופרת הנשואי, קבוצת ארז). "אותי יצטרכו לחשוב לחופה בטרקטור!" אמר לפני שנה יחזן "פניוקו" מיינראט, יו"ר אגודת הרחוקים בקבוצת ארז, הקבוצה (המשד בעמוד 10)